Sprawozdanie stenograficzne

z rozpraw

galicyjskiego Sejmu krajowego.

2. posiedzenie 5. sesyi IV. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 5. Września 1882.

Treść: Urlopy posłom Starowiejskiemu, Czartoryskiemu, Jędrzejewiczowi, Wesołowskiemu i Łazarskiemu. — Spis petycyj. — Uchwalenie wyboru komisyi petycyjnej i komisyi dla kultury krajowej. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie reorganizacyi oddziału rachunkowego Wydziału krajowego i odesłanie do komisyi budżetowej. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie popierania spółek melioracyjnych i odesłanie do komisyi kultury krajowej. — Wybór komisyi lustracyjnej (z 9. członków), budżetowej (z 16. członków), prawniczej (z 7. członków), edukacyjnej (z 12. członków), administracyjnej (z 15. członków), drogowej (z 12. członków). — Wyniki skrutynium. — Ukonstytuowanie się komisyi budżetowej. — Porządek dzienny 3. posiedzenia.

Początek posiedzenia o godzinie 11. minut 40.

Przewodniczący: JW. dr. Mikołaj Zyblikiewicz, Marszałek krajowy.

Ze strony Rządu: JW. Filip Zaleski, Wiceprezydent Namiestnictwa.

Obecnych posłów 84.

Sekretarze: Alfons Czajkowski, Józef Jasiński, Jan hr. Stadnicki i Turzański.

JW. Marszałek. Sejm w komplecie, posiedzenie otwarte.

Protokół z wczorajszego posiedzenia jest złożony w biórze sejmowem pp. posłom do przejrzenia.

Mam zaszczyt zawiadomić Wysoką Izbę, że udzieliłem urlopu 8-dniowego pp. Starowiejskiemu, księciu Jerzemu Czartoryskiemu i Jędrzejewiczowi. Również proszą o urlop dłuższy, a mianowicie: p. Wesołowski na trzy tygodnie. Kto się z tem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest większość. Poseł Łazarski prosi o urlop 14-dniowy. Kto się z tem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest większość.

Pan sekretarz zechce odczytać spis wniesionych petycyi.

Sekretarz P. Alfons Czajkowski (czyta spis petycyj):

„Spis petycyi
wniesionych do Sejmu krajowego po dzień 5. Września 1882. r.

1. Wydział powiatowy w Wieliczce, przez p. dr. Hoszarda, w przedmiocie przymusowego ubezpieczenia budynków włościańskich — do komisyi administracyjnej.
2. Włościanie powiatu Przemyskiego, przez p. hr. Krukowieckiego, o zaprowadzenie prestacyi drogowych pieniężnych zamiast obowiązku odrabiania w naturze — do komisyi drogowej.
3. Komitet założycieli fundacyi pamiątkowej imienia Ignacego Łukasiewicza, przez p. dr.

Smolkę, o zasilenie kapitału żelaznego fundacyi — do komisyi budżetowej.

4. Michalina Teodorowiczówna, przez p. Lenartowicza, o subwencyę na warstat robót pończoszkowych — do komisyi petycyjnej.
5. Franciszek Gotwald, dyrektor szkoły wydziałowej żeńskiej w Rzeszowie, przez p. Towarnickiego, o przyjęcie 12 lat służby rządowej do służby krajowej i o pięciolecie — do komisyi edukacyjnej.
6. Gmina Sobiecin, przez p. hr. Badeniego, o zarządzenie przekopania Sanu pod Muniną" —

P. Alfons Czajkowski. Proszę o głos.

JW. Marszałek. P. Alfons Czajkowski ma głos.

P. Alfons Czajkowski. Czynię wniosek, aby ta sprawa przesłaną została komisyi kultury krajowej z 13. członków wybrać się mającej.

JW. Marszałek. Rozprawa otwarta, nikt głosu nie żąda. (Nikt). Rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z wnioskiem posła Czajkowskiego, aby wybrać komisyę kultury krajowej z 13. członków, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Sekretarz P. Alfons Czajkowski (czyta dalej):

„7. Parafianie kościoła rzym. kat. w Brzozie królewskiej, przez p. Wodzińskiego, o zwolnienie od obowiązku konkurowania do drugiego kościoła w Giadlarowej" —

P. Alfons Czajkowski. Proszę o głos.

JW. Marszałek. P. Alfons Czajkowski ma głos.

P. Alfons Czajkowski. Czynię wniosek, aby wybrać komisyę petycyjną z 25. członków i tejże tę sprawę przekazać.

JW. Marszałek. Rozprawa otwarta. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek przyjęty.

Sekretarz P. Alfons Czajkowski (czyta dalej):

„8. Gmina Pasierbice, przez p. ks. Kitrysa, o wyłączenie z powiatu Bocheńskiego a przydzielenie do Limanowskiego — do komisyi prawniczej.
9. Towarzystwo „Harmonia", przez p. dr. Smolkę, o subwencyę — do komisyi petycyjnej.
10. Komitet kościelny w Stanisławowie, przez p. Lenartowicza, o subwencyę na odbudowanie spalonego kościoła — do komisyi petycyjnej.
11. Gmina Skała, przez p. Jocza, o pożyczkę 3000 zł. na budowę cerkwi — do komisyi budżetowej.
12. Stefan Kołpaczkiewicz, kierownik szkoły w Żołyni, przez p. Wodzińskiego, o zaliczkę na płacę w kwocie 400 złr. — do komisyi petycyjnej.
13. Nauczyciele szkół ludowych w Rzeszowie, przez p. Towarnickiego, o podwyższenie płacy — do komisyi edukacyjnej.
14. Rada szkolna miejscowa na Zwierzyńcu pod Krakowem, przez p. ks. Chełmeckiego, o polepszenie płac nauczycieli w Półwsiu zwierzynieckim — do komisyi edukacyjnej.
15. Nauczyciele okręgu Lwowsko-zamiejskiego o podwyższenie płac — do komisyi edukacyjnej.
16. 640. nauczycieli szkół ludowych w kraju o podwyższenie płac — do komisyi edukacyjnej.
17. Dyonizy Dub, kierownik szkoły w Drohobyczu o podwyższenie mu dodatku pięcioletniego za czas od roku 1875. do 1880. — do komisyi edukacyjnej.
18. Nauczyciele szkół ludowych w Tarnowie o podwyższenie płac — do komisyi edukacyjnej.
19. Towarzystwo muzyczne w Przemyślu o zapomogę 800 złr. na kupienie fortepianu — do komisyi budżetowej.
20. Edmund Giergowicz, nauczyciel, o zapomogę — do komisyi petycyjnej."

JW. Marszałek. Przystępujemy do porządku dziennego. Pierwszym punktem porządku dziennego jest pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie reorganizacyi oddziału rachunkowego Wydziału krajowego. Sprawozdawca poseł Pietruski ma głos.

Sprawozdawca p. Pietruski (z trybuny czyta):

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie reorganizacyi oddziału rachunkowego Wydziału krajowego.

Wydział krajowy wnosi, aby tę sprawę przekazać Komisyi budżetowej.

JW. Marszałek. Rozprawa otwarta. Żąda kto głosu? (Nikt). Kto się zgadza z tym wnioskiem, aby sprawę tę odesłano do Komisyi budżetowej, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Drugim przedmiotem porządku dziennego jest pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajo-

wego w przedmiocie popierania spółek melioracyjnych. Sprawozdawca poseł Wereszczyński ma głos.

Sprawozdawca p. Wereszczyński (z trybuny czyta):

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie popierania spółek melioracyjnych.

Al. 20. Wydział krajowy wnosi, Wysoki Sejm raczy uchwalić: sprawę tę przekazuje się Komisyi kultury krajowej.

JW. Marszałek. Rozprawa otwarta. Żąda kto głosu? (Nikt). Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Dalszym punktem porządku dziennego jest wybór Komisyi lustracyjnej z 9ciu członków. Na skrutatorów zapraszam pp. Jana Popiela, ks. Kitrysa, Kupczyńskiego, Matkowskiego, Janowskiego, Mikołaja Wolańskiegn i Zborowskiego. Skoro kartki będą pozbierane, proszę złożyć takowe do jednego koszyka, potem przystąpimy do wyboru następnych Komisyi. (Skrutatorowie zbierają kartki. Po zebraniu kartek).

Przystępujemy do wyboru Komisyi budżetowej z 16tu członków. Na skrutatorów zapraszam pp. Gedla, Fruchtmana, Gorajskiego, ks. Kaczałę, hr. Krukowieckiego, Kułaczkowskiego i Zbrożka. (Po zebraniu kartek przez skrutatorów).

Teraz przystąpimy do wyboru Komisyi prawniczej z 7miu członków. Na skrutatorów zapraszam pp. Kuczyńskiego, Dobrzańskiego, Fedorowicza, Garbaczyńskiego, Jocza, Romanowicza i Wodzińskiego. (Skrutatorowie zbierają kartki. Po zebraniu kartek).

Przystępujemy do wyboru Komisyi edukacyjnej z 12tu członków. Na skrutatorów zapraszam pp. posłów: Goldmana, Merunowicza, Scipiona, Onyszkiewicza, Lityńskiego, Krasickiego i Popiela Michała. (Po zebraniu kartek).

Przystępujemy do wyboru Komisyi administracyjnej z 15tu członków. Na skrutatorów zapraszam pp. Bielińskiego, Kowalskiego, Lenartowicza, Maxa, Ochrymowicza, Pławickiego i Rappaporta. (Po zebraniu kartek).

Przystępujemy do wyboru Komisyi drogowej z 12tu członków złożonej. Na skrutatorów zapraszam pp. Rosnera, Rożankowskiego, Skałkowskiego, Jana Tarnowskiego, Wodzińskiego, Antoniewicza i Zbrożka. (Głosy: p. Rosnera nie ma). Na miesce p. Rosnera zapraszam p. Towarnickiego. (Po zebraniu kartek).

Przystępujemy do wyboru ostatniej Komisyi tj. Komisyi dla kas gminnych z 9ciu członków złożonej. Na skrutatorów zapraszam pp. Żywickiego, Zamojskiego, Matkowskiego, hr. Krukowieckiego, ks. Kaczałę, Jana Popiela, Olejnika i Spławińskiego. (Po zebraniu kartek przez skrutatorów).

Teraz upraszam pp. skrutatorów, aby zebrawszy oddane głosy do każdej z Komisyi zechcieli przystąpić do uskutecznienia skrutynium. — W tym celu zawieszam posiedzenie na pół godziny. (Po przerwie).

JW. Marszałek. Otwieram posiedzenie na nowo. Proszę pp. skrutatorów o sprawozdanie.

Sprawozdawca p. Romanowicz (czyta). Wynik z wyborów do komisyi prawniczej. Głosujących było 71, absolutna większość 36.

Absolutną większość otrzymali: pp. Fruchtman 71, Jasiński Józef 71, Kowalski Bazyli 70, Spławiński 71, Wajgart 59, Wesołowski 70, Zatorski 69.

JW. Marszałek. Wszyscy więc zostali wybrani. Proszę o wynik głosowania do komisyi lustracyjnej.

Sprawozdawca p. Matkowski (czyta). Wynik wyborów do komisyi lustracyjnej, głosujących 68, absolutna większość 35. Absolutną większość otrzymali pp.: Wasilewski Tadeusz 67, ks. Arcybiskup Isakowicz 68, Jasiński Franciszek 66, Haller 68, Gros 68, Spławiński 68, Krukowiecki 63, Wolański Władysław 67, Towarnicki 63.

JW. Marszałek. Wszyscy więc wybrani. Proszę o dalsze sprawozdanie.

Sprawozdawca p. Fruchtman (czyta). Wynik wyboru do komisyi budżetowej. Kartek oddano 72, absolutna większość 37. Absolutną większość otrzymali pp.: Baum 72, Chrzanowski 72, Dzieduszycki Wojciech 72, Goldmann 72, Hausner 71, Kaczała 67, Rapoport 72, Romanowicz 72, Skałkowski 72, Scipio 70, Smarzewski 72, Stadnicki Jan 71, Towarnicki 71, Weissmann 72, Wodzicki Henryk 72, Dr. Zucker 72.

JW. Marszałek. Wszyscy więc wybrani. Proszę o dalsze sprawozdanie.

Sprawozdawca p. Stefan hr. Zamojski (czyta). Wynik z wyborów do komisyi dla kas zaliczkowych. Głosujących 76, absolutna większość 39. Otrzymali: Skałkowski 76, Kamiński Ignacy 76, Bieliński 76, Żywicki 72, Matkowski 76, Gorayski 76, Wolański Mikołaj 71, Starowiejski 76, Popiel Jan 76.

JW. Marszałek. Wszyscy wybrani. Proszę o wynik głosowania do komisyi edukacyjnej.

Sprawozdawca p. Goldman (czyta). Wynik wyboru do komisyi edukacyjnej kartek oddano 90, absolutna większość 46. Otrzymali: Czerkawski Euzeb. 86, Dzieduszycki Wojciech 90, ks. biskup Dunajewski 54, Majer 89, Małecki 90, Sawczyński 85, ks. biskup Stupnicki 90, Tarnowski Stanisław 60, ks. biskup Solecki 89, Czartoryski Jerzy 89, Romanowicz 52, Rey 53.

JW. Marszałek. Ponieważ posłów obecnych było 81, a kartek oddano 90, przeto oddano przez pomyłkę więcej kartek niż było obecnych posłów, z tego powodu wybór komisyi tej ponownie przedsięwzięty być musi. Proszę tymczasem o dalsze sprawozdanie.

Sprawozdawca p. hr. Tarnowski Jan (czyta). Wynik z wyboru do komisyi drogowej, kartek oddano 79 większość absolutna 40. Otrzymali pp.: Czajkowski Alfons 79, Głogowski 79, Hoppen 77, Jaworski 79, Jocz 78, ks. Mandyczewski Kornel 79, Męciński 61, Michałowski Roman 78, Mochnacki 78, Mycielski 79, Torosiewicz Emil 79, Żurowski 78. Reszta głosów rozstrzelonych.

JW. Marszałek. Ci więc wybrani zostali. Proszę o dalsze sprawozdanie.

Sprawozdawca p. Lenartowicz: (czyta). Wynik z wyboru do komisyi administracyjnej. Głosujących było 72.

Jednogłośnie wybrani: pp. Czajkowski Jan, Grocholski, Madejski, Maks, Onyszkiewicz, Janko, Koziebrodzki Szczęsny, Paszkowski, Pilat, Dzieduszycki Tadeusz, Romer, Wolfarth, zaś ponad absolutną większość otrzymali: Bartmański 68, Czerkawski Euzebiusz 67, Żywicki 67.

JW. Marszałek: Wszyscy ogłoszeni zostali wybrani.

Przystąpimy do ponownego wyboru komisyi edukacyjnej. Na skrutatorów zapraszam pp.: Lenartowicza, Dydyńskiego, ks. Krasickiego, Maksa, Towarnickiego, Alfonsa Czajkowskiego, Onyszkiewicza. Wybór odbędzie się przez głosowanie imienne. Pan Sekretarz zechce odczytywać imiona pp. posłów, którzy raczą kartki do urny wkładać.

Sekretarz p. Turzański (czyta spis posłów). Po oddaniu kartek.

JW. Marszałek: Zawieszam posiedzenie na 10 minut. (Po przerwie).

JW. Marszałek: Proszę ogłosić wynik skrutynium wyboru do komisyi edukacyjnej.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz (czyta): Głosujących było 79, absolutna większość 40. Ponad absolutną większość otrzymali: Czerkawski Euzeb. 73, Dzieduszycki Wojciech 78, ks. Biskup Dunajewski 49, Majer 78, Małecki 78, Sawczyński 72, ks. Biskup Stupnicki 77, Tarnowski Stanisław 55, ks. Biskup Solecki 77, Czartoryski Jerzy 77, Romanowicz 52, Rey 66. Reszta głosów rozstrzelonych.

JW. Marszałek: Wszyscy odczytani zostali wybrani. Upraszam wybrane komisye, ażeby się natychmiast po posiedzeniu ukonstytuowały. Komisya budżetowa już się ukonstytuowała. Przewodniczącym wybrała Henryka hr. Wodzickiego, zastępcą p. Smarzewskiego, sekretarzem p. hr. Scipiona.

Dla zebrań komisyi administracyjnej, przeznaczam salę czytelni, dla komisyi drogowej salę nr. II., dla lustracyjnej salę nr. III., edukacyjnej salę nr. IV., prawniczej salę nr. V., dla komisyi dla gminnych kas zaliczkowych salę nr. I. Gdyby dla której komisyi zabrakło miejsca, stoi tuż obok kancelarya do dyspozycyi.

Następne posiedzenie jutro o godzinie 11. przed południem.

Porządek dzienny jutrzejszego posiedzenia jest następujący (czyta):

„Porządek dzienny

3. posiedzenia 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, który się odbędzie we środę dnia 6. Września 1882. o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z projektem ustawy co do równego rozkładu i ulżenia ciężaru kwaterunku wojska.
2. Pierwsze czytanie przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie zalesienia wydm piasczystych w powiatach Jaworowskim i Mościskim. — Sprawozdawca poseł Wereszczyński.
3. Pierwsze czytanie przedłożenia Wydziału krajowego z projektem ustawy budowniczej dla miasta Lwowa. — Sprawozdawca poseł Smolka.
4. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia kolonii niemieckiej ze związku gminy Dobrzanicy. — Sprawozdawca poseł Smolka.
5. Wybór komisyi kultury krajowej (z 13. członków) i petycyjnej (z 25. członków).

Porządek dzienny wyczerpany, zamykam posiedzenie.

Koniec posiedzenia o godzinie 1. minut 48. po południu.

I. Związkowa Drukarnia.